

1 Our Shiur began with a discussion of the punishment for having corrupt judges:

רבי יוסי בן אלישע אומר אם ראית דור שצרות רבות באות עליו צא ובדוק - בדייני ישראל

If a generation has lots of troubles, they should inspect the integrity of their judges, because the משפטים in מייכה teach us that bad things happen in this world as a result of corrupt judges.

When judges, כהנים and נביאים take money for their services, Hashem brings a three pronged punishment of destroying הר הבית, ציון, and ירושלים.

We learn from משפטים in the first Perek of ישעיהו that the שכינה - the Divine Presence, will only return to the Jewish people, once all corrupt judges will be removed.

1 רבי יוסי בן אלישע אומר

אם ראית דור
שצרות רבות באות עליו
צא ובדוק בדייני ישראל

כהנים נביאים Judges
TAKE MONEY
for their services

Hashem brings a three pronged
punishment of destroying
ציון • ירושלים • הר הבית

2 Incidentally, the Gemara cites a teaching of עולא based on the final Posuk of that Perek.

אין ירושלים נפדה אלא בצדקה אמר עולא

Yerushalayim will only be redeemed in the merit of charity. שנאמר ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה

עולא adds גזירפטי - if we rid ourselves of our corrupt judges, Hashem will rid us of the gentile court officers who use physical force against the Jews.

תלמידי חכמים - פסוק - שבט מושלים - רבי מלאי who are either related to corrupt judges or enable ignorant judges to adjudicate will be punished by Hashem.

ישעיהו in פסוק a different רבי אליעזר בן מלאי judges, scribes, lawyers and litigants at that time were all corrupt.

2 אמר עולא
אין ירושלים נפדה אלא בצדקה

ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה
עולא
אי בטלי דייני
בטלי גזירפטי

שבט מושלים רשעים
רבי מלאי
תלמידי חכמים
who enable ignorant judges to adjudicate
will be punished by Hashem

3 The Gemara cites 2 additional unrelated statements of ר' מלאי: First, the Torah calls נזיר אחיו יוסף to indicate that

מיום שפירש יוסף מאחיו לא טעם טעם יין

from the day that יוסף was separated from his brothers he never tasted wine, like a נזיר. Some say that his brothers did not drink wine either. However, ר' מלאי says that they only refrained from getting intoxicated, but they did drink wine.

Second, בשכר וראך ושמה בלבו זכה לחשן המשפט על לבו

The reward of הכהן for being happy in his HEART for Moshe's appointment as the leader of the Jewish people was that he merited wearing the חשן המשפט - the special breast-plate of the גדול - on his HEART.

3 רבי מלאי

בלב וראך ושמה
זכה לחשן המשפט
על לבו

The Torah
calls יוסף
נזיר אחיו
מיום שפירש
יוסף מאחיו
לא טעם
טעם יין

4 The Gemara returns to the topic of making an אהל on שבת. שלחו ליה בני בשכר ללוי - the people of Bashkar sent three questions to לוי, all of which were answered by רב מנשיא because לוי had died by the time the questions arrived:

- כילה מהו -1-

What is the הלכה about putting up a canopy on שבת? He replied;

- לא מצינו לה צד היתר - I have not found grounds to permit it. He did not want to inform them of רמי בר יחזקאל's idea that if it's attached to the frame from before שבת it may be put up on שבת -

- לפי שאינן בני תורה - because they were not well versed in Torah and were likely to extend any leniencies beyond what the הלכה would allow.

5 -2- כשותא בכרמא מהו - Growing hops in a vineyard - is that considered כלאי הכרם? Rashi explains the question as follows; Are hops considered ירק - a vegetable, which is כלאים בכרם? OR - are hops considered אילן - a tree, which is NOT כלאים בכרם?

He replied;

It IS considered a mixture of כלאים.

He did not want to inform them of ר' טרפון's lenient opinion that it is not considered כלאי הכרם, which would make it permissible in חוץ לארץ based on the principle of - כל המיקל בארץ הלכה כמותו בחוץ לארץ -

When it comes to agricultural Halachos that apply in חוץ לארץ only מדרבנן, we follow the more lenient opinion - לפי שאינן בני תורה - because they were not well versed in Torah and were likely to extend any leniencies beyond what the הלכה would allow.

6 Parenthetically the גמרא mentions three approaches to this issue. רב held it is מותר לכתחלה - one may plant hops in a vineyard in חוץ לארץ. רב עמרם חסידא held it's forbidden and gave מלקות to anybody who did it. רב משרשיא would ask a non-Jewish child to plant it for him.

Tosfos points out that רב משרשיא and רב עמרם חסידא both agree that it's Halachically permitted, but held it should not be done, because they lived among people who were not בני תורה.

4 Making an אהל on שבת
שלחו ליה בני בשכר ללוי

1st

כילה מהו?
לא מצינו לה צד היתר

רמי בר יחזקאל
שבת If it's attached before שבת may be put up on שבת

אפי לאינן בני תורה

5

2nd

כשותא - בכרמא מהו?

Vineyard Hops

HOPS ירק
HOPS אילן

ר' טרפון
Not considered כלאי הכרם
כל המיקל בארץ הלכה כמותו בחוץ לארץ

איינו כלאים בכרם
כשותא בכרמא עירבובא

אפי לאינן בני תורה

6

רב משרשיא	רב עמרם חסידא	רב
Non-Jewish child to plant it for him	Forbidden מלקות	מותר לכתחלה
HOPS חוץ לארץ	HOPS חוץ לארץ	HOPS חוץ לארץ

תוס'
It's permitted... but should not be done
Because...
They lived among people בני תורה who were not בני תורה

7 -?מת ביום טוב מהו -3-
 May we dig a grave on יום טוב טוב?
 He replied that the מת may not be buried.

Although we have the following ruling of רבא -
 - מת ביום טוב ראשון יתעסקו בו עממין
 On the first day of יום טוב we may have non-Jews do the
 burial - בישראל שני יתעסקו בו ישראל -
 On the second day of יום טוב even Jews may do the burial.

He did not want to share this leniency with them because
 they were not בני תורה.

7

^{3rd}
מת ביום טוב מהו?
 The מת MAY NOT be buried

~~רבא~~

מת ביום טוב	מת ביום טוב
ראשון	שני
יתעסקו בו	יתעסקו בו
עממין	ישראל

אפי לאינו בני תורה

8 רב חמא בר גוריא says;
 - מתעטף אדם בכילה ובכסכסיה ויוצא לרשות הרבים בשבת ואינו חושש
 A person may walk out in the רשות הרבים while wrapped in a
 canopy with its strings hanging from it - and it's not a
 violation of carrying the strings - even though these strings
 which are sewn to the canopy to hang them over the bed have
 no use when the canopy is worn as a cloak. However,
 - היוצא בטלית שאינה מצויצת כהלכתה חייב חטאת
 One who walks outside in the רשות הרבים with a טלית that
 does not have ציצית tied properly is obligated to bring a
 Korban Chatas, because the ציצית are
 important and are not subordinate to the
 garment and therefore a משוי - a burden. The strings of the
 canopy
 - They are insignificant and subordinate to the
 canopy. Therefore, since he may wear it as a cloak, the
 strings are considered part of the garment.

8 רב חמא בר גוריא

היוצא בטלית שאינה מצויצת כהלכתה חייב חטאת	מתעטף אדם בכילה ובכסכסיה ויוצא לרשות הרבים בשבת ואינו חושש
חשובי ולא בטלי	לא חשובי ובטלי

משי

9 The הערמה gives four cases where we may use a
 subterfuge, to avoid a Halachic problem.
 -1- Even though we may not hang a strainer to strain wine on
 יום טוב, we may hang it to hold pomegranates and then strain
 wine in it, provided that you actually use it for pomegranates
 first.
 -2- Even though we may not brew beer on חול המועד if it is not
 needed for יום טוב, somebody who has beer in stock may still
 brew on חול המועד with the excuse that he wants to drink from
 the new beer on יום טוב, even if he does not actually drink
 from that beer.

9 הערמה

1

We may not hang a strainer
to strain wine on יום טוב
We may hang it to
hold pomegranates
& then strain wine in it

2

We may not brew beer on חול המועד
if it is not needed for יום טוב
Somebody may brew on חול המועד
with the excuse
that he wants
to drink on יום טוב

10 -3- Even though we may not plug a hole in a barrel on שבת because it is a violation of מנא, תקון מנא, fixing the barrel, רב הונא בן רבי חיין plugged a barrel with a garlic clove saying that his intention was just to put away the clove, not to plug the barrel.

-4- Even though we are not allowed to take boat trips on שבת, a תלמיד חכם went to sleep on a boat knowing that the captain would set sail on שבת, claiming he just wanted to take a nap.

11 איסור comments that these הערמות were all to avoid an איסור דרבנן, and צורבא מרבנן לא אתי למיעבד לכתחילה - we have no concern that a תלמיד חכם would come to directly violate these איסורים if we permit him to utilize the הערמה.

12 מושנה the זאגט: נותנין מים על גב השמרים בשביל שיצולו - We may pour water over wine dregs which are in the strainer from before שבת to extract some of the wine residue on שבת, without any concern of sorting the water from the dregs, because the water was clear when he put it in. The Gemara cites זעירי who similarly allows straining clear wine, which is already drinkable, but not murky wine, for which it would be an improvement. However, בין הגיתות, even murky wine may be strained, because people are not particular to drink only clear wine, therefore it's not considered an improvement.

10

3

We may not plug a hole in a barrel on שבת

תקון מנא

רב הונא בן רבי חיין plugged a barrel with a garlic clove to put away the clove

4

We are not allowed to take boat trips on שבת

A תלמיד חכם went to sleep on a boat

11

רב אשי

All to avoid איסור דרבנן

צורבא מרבנן לא אתי למיעבד לכתחילה

12

נותנין מים על גב השמרים בשביל שיצולו

זעירי ✓ ✗

CLEAR WINE MURKY WINE

בין הגיתות

- 13 The Mishnah continues;
 - ומסננין את היין בסודרין ובכפיפה מצרית
 We may strain wine through a cloth or through a palm basket on שבת.
 רב שימי בר חייא only permits using the cloth if it is stretched flat so that the wine pours evenly through the entire cloth, and ובלבד שלא יעשה גומא - if he makes a depression where it all drains to one area of the cloth, it's forbidden.
 Rashi gives 2 reasons;
 עובדא דחול - It appears like a weekday activity.
 אתי לידי סחיטה - He may come to squeeze out the cloth.

13 ומסננין את היין בסודרין ובכפיפה מצרית
 רב שימי בר חייא
 ובלבד שלא יעשה גומא
 רש"י
 עובדא דחול
 אתי לידי סחיטה

- 14 When using a basket, רב held that the basket may not be more than a טפח above the floor of the כלי that the wine is draining into, since that will be a violation of making an אהל.

14 When using a basket
 רב טפח

- 15 רב פפא would separate beer from its dregs by slowly pouring the beer from one vessel to another. Even though it might pose a problem of sorting the last few drops by letting them drip from the dregs, ניצוצות לבי רב פפא לא השיבי - the last few drops were not important enough to רב פפא to sort them from the dregs, because he was a beer merchant and had lots of beer.

15 רב פפא
 ניצוצות לבי רב פפא לא השיבי